

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu:	Strukturální změny průmyslu
Číslo vzdělávacího materiálu:	VY_32_INOVACE_Z.3.03
Autor vzdělávacího materiálu:	PaedDr. Alena Vondráčková
Období, ve kterém byl vzdělávací materiál vytvořen:	1.pololetí školního roku 2012/2013
Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vzdělávací obor:	Geografie
Vzdělávací předmět:	Zeměpis
Tematická oblast:	Sekundér a terciér
Ročník, pro který je vzdělávací materiál určen:	4. ročník vyššího gymnázia

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Anotace:</p>	<p>Výukový materiál pro žáky 4. ročníku gymnázia pro předmět zeměpis, slouží pro interaktivní výklad a samostudium a je doplněn několika problémovými úkoly. Další úkoly jsou formulovány v pracovním listě.</p>
<p>Citace použitých zdrojů:</p>	<p>Mirvald, Stanislav a kol. Geografie – socioekonomická část. SPN – pedagogické nakladatelství a. s., 1998. ISBN 80-7235-008-0. s. 39 - 41</p> <p>Bičík, Ivan a kol. Příroda a lidé Země. Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o. Praha, 2004. s. 84 - 94</p> <p>Hanus Martin a kol. Školní atlas dnešního světa. 1. vydání. TERRA, s.r.o. a TERRA –KLUB o. p. s., 2011. ISBN 978-80-902282-6-9</p> <p>http://cs.wikipedia.org/wiki/Průmyslová_revolution</p> <p>http://vpravo.blog.cz/0705/prumyslova-revolution</p> <p>http://www.osel.cz/index.php?clanek=1083</p> <p>http://santroch.blog.idnes.cz/c/150692/Vzpominacek-12-srpna-Pozar-Narodniho-divadla.html</p> <p>http://m.ihned.cz/?article[gallery][detail_id]=2231750&article[gallery][from]=&article[gallery][id]=1627990&article[id]=55320160&p=700000_d</p>

Citace použitých zdrojů:

<http://www.lbarealty.com/properties/northern-california/silicon-valley/north-san-jose/silicon-valley-research-center/aerials/>
http://www.propertyeu.info/peu_storage_blocks/PEU09-MA02-050-COVERSTORY-LIJST.pdf
<http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika>

Vzdělávací materiál vytvořen v rámci projektu
Sportovní gymnázium - škola 21. století

Strukturální změny průmyslu

**Strukturální změny průmyslu
souvisí s vývojem průmyslu, s rozvojem vědy a
techniky, s vývojem celé společnosti**

Změny odvětvové struktury

1) Průmyslová revoluce (přelom 18. a 19. st.)

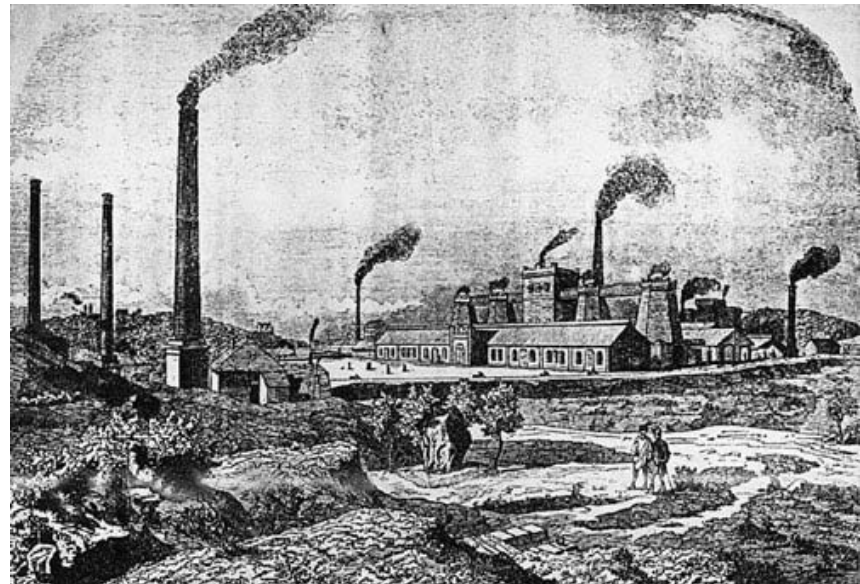
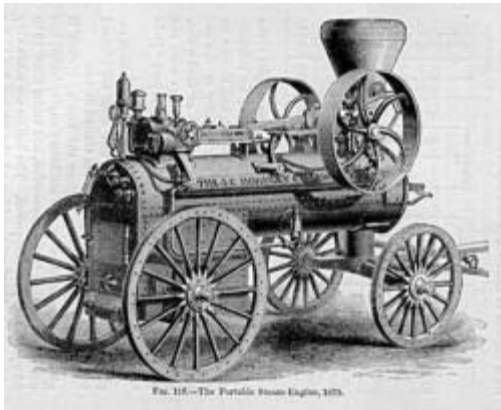
parní stroj

rozvoj strojírenství - velká poptávka po kovech

rozvoj metalurgie

těžby uhlí

rozšíření průmyslové výroby do oblastí uhelných pánví bez vodních toků

2) Technická revoluce (přelom 18. a 19. st.)

elektrická energie,
výbušné motory – nafta, benzin,
pásová výroba,
elektrotechnika

První radia

Ford T z r. 1908

3) Vědeckotechnická revoluce

Postindustriální ekonomika

Rychlý růst nevýrobní sféry, vysoká úroveň vědy a vzdělání, rozvoj výrob náročných na vědu, významný vědecko-technický potenciál

Dynamický rozvoj **strojírenství**, zejména mikroelektroniky – její vliv na **automatizaci a řízení**

Její zpětný vliv na **strojírenství, metalurgii, chemii** s požadavky na nové materiály a přesnost zpracování

Změny územní struktury průmyslu souvisí

se stoupajícími náklady výroby v tradičních průmyslových oblastech

(střední Anglie, Porúří)

s rentabilitou výroby v oblastech méně příznivých pro činnost člověka

(Severní moře, Sibiř, Aljaška)

s rozvojem průmyslu v dopravně výhodných místech

(dovozní přístavy)

se zprůmyslněním nových oblastí s levnou prací, levnými pozemky, a stoupající spotřebou

s narušením životního prostředí

Uved' příklady a vyber oblasti, kde dochází k útlumu.

Technologické parky = technopolis

= aglomerace firem náročných na vědu a výzkum seskupených kolem významné univerzity, laboratoře

Cyklus: věda – podnikání – výroba – příprava odborníků

40. – 50. léta USA:

Boston – Harvard

Massachusettský technologický institut

Silicon Valley - Stanfordova univerzita

Kalifornská - Berkeley

80. léta – Japonsko – státem podporované

Podstatné zkrácení výzkumných a vývojových prací a snížení nákladů

Koncentrace průmyslu

– růst počtu obyvatel ve městech vyvolává další růst průmyslu

Specializace průmyslu – mezinárodní dělba práce

Restrukturalizace průmyslu

– záměrná změna struktury průmyslu
pro jeho jednostrannost, zastaralost, neproduktivnost zařízení,
vyčerpání surovin, změnu trhů

Regionální politika

Do 2. sv. války – státy se neangažovaly

Po 2. sv. válce – rozšíření státního ovlivňování, zejména v Evropě

Hlavní zaměření:

posilování zaostalých regionů

oživování depresivních regionů

tlumení hypertrofického rozvoje aglomerací

využívání nových surovinových základů v extrémních přírodních podmínkách

Zjistěte podrobnosti o regionální politice EU

Např.:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/how/index_cs.](http://ec.europa.eu/regional_policy/how/index_cs)

Řešení:

Regionální politika EU

V období 2007–2013 se politika soudržnosti zaměřuje na tři hlavní cíle:

Konvergence – solidarita mezi regiony

Cílem je **snížit rozdíly mezi regiony** Evropě poskytnutím pomoci regionům, jejichž *hrubý domácí produkt (HDP)* na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU, aby tyto regiony mohly dostihnout bohatší regiony.

Počet dotyčných regionů: 99

Odpovídající počet obyvatel: 170 milionů

Celková částka: 283,3 miliardy EUR (81,5 % celkového rozpočtu)

Druhy financovaných projektů: zlepšení základní infrastruktury, podpora podniků, úprava vody a zpracování odpadu, vysokorychlostní připojení k internetu, odborná příprava, vytváření pracovních příležitostí atd.

Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Cílem je vytvářet pracovní místa podporou konkurenceschopnosti a zvýšením přitažlivosti dotyčných regionů pro podniky a investory.

Tento cíl se vztahuje na **všechny regiony v Evropě**, jichž se netýká cíl „Konvergence“. Jinými slovy **má pomoci bohatším regionům**, aby si vedly ještě lépe, v zájmu vytvoření **řetězového efektu** v celé EU.

Počet dotyčných regionů: 172

Odpovídající počet obyvatel: 330 milionů

Celková částka: 55 miliard EUR (16 % celkového rozpočtu)

Druhy financovaných projektů: rozvoj ekologické dopravy, podpora výzkumných středisek, vysokých škol, malých podniků a zakládání nových podniků, odborná příprava, vytváření pracovních příležitostí atd.

Evropská územní spolupráce

Cílem je podporovat **přeshraniční spolupráci** (mezi zeměmi nebo regiony), k níž by bez pomoci poskytované v rámci politiky soudržnosti nedošlo.

Počet dotyčných regionů: všechny

Odpovídají počet dotčených obyvatel: 500 milionů

Celková částka: 8,7 miliardy EUR (2,5 % celkového rozpočtu)

Druhy financovaných projektů: společné hospodaření s přírodními zdroji, ochrana před riziky, zlepšení dopravního spojení, vytváření sítí vysokých škol, výzkumných ústavů atd.

Uskutečňuje se pomocí fondů:

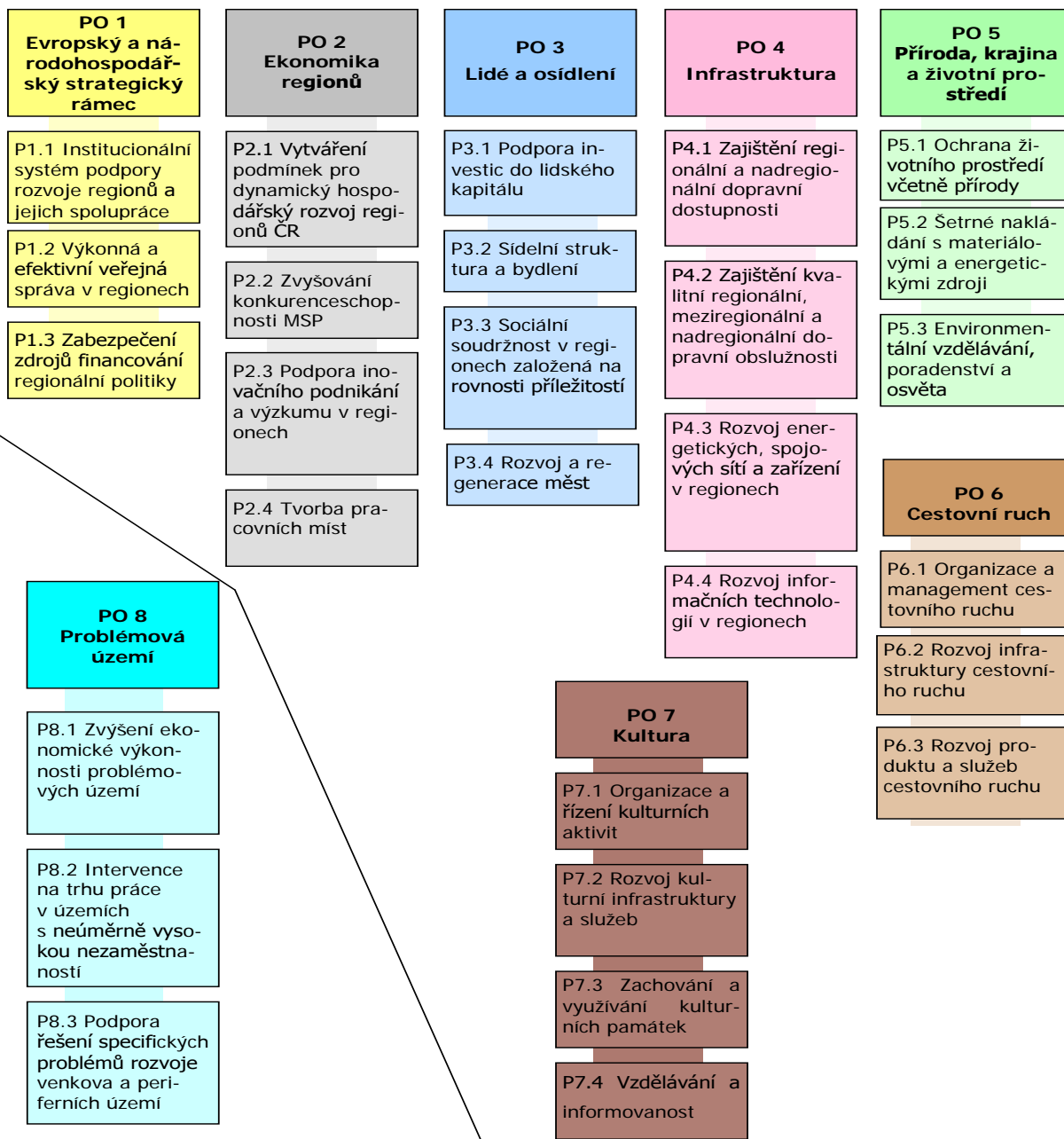
- **Evropský fond pro regionální rozvoj**
- **Evropský sociální fond**
- **Fond soudržnosti**

Regionální politika v ČR

Základním nástrojem regionální politiky, za niž ze zákona odpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj, je nyní **Strategie regionálního rozvoje České republiky** platná pro období 2007–2013. Zabezpečuje provázanost národní regionální politiky s regionální politikou Evropské unie a také s ostatními odvětvovými politikami ovlivňujícími rozvoj území.

<http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika>

Struktura prioritních oblastí a priorit Strategie regionálního rozvoje

Úkoly:

- 1) Najděte na internetu vysvětlení pojmu technopolis.
- 2) Najděte několik příkladů technopolis v Evropě a v České republice.

Řešení

Silicon Valley (česky *Křemíkové údolí*)

je nejjižnější část sanfranciského pobřeží v Severní Kalifornii ve Spojených státech amerických. Název pochází z roku 1971, kdy v americkém časopise Electronic News začala vycházet týdenní rubrika „Silicon Valley USA“ od Dona Hoeflera o velké koncentraci společností zabývajících se křemíkovými mikročipy a počítači.

Samotné Silicon Valley se skládá z 19 sídel. Za hlavní město je považováno **San José** s téměř milionem obyvatel.

Historie

Sanfranciské pobřeží bylo dlouhou dobu využíváno americkým námořnictvem, které zde provádělo výzkumy. Po té zde NASA provádělo letecký výzkum. Většina firem v oblasti zůstala a přibývaly nové.

Dnes je Silicon Valley světovým centrem počítačového a technologického průmyslu. Pozemky na nejlukrativnějších místech stojí tolik, co na newyorském Manhattanu.

<http://www.lbarealty.com/properties/northern-california/silicon-valley/north-san-jose/silicon-valley-research-center/aerials/>

Nejznámější firmy v oblasti

Adobe Systems
Advanced Micro Devices
Apple Computer
Cisco Systems
eBay
Electronic Arts
Facebook
Google
Hewlett-Packard
Intel
Logitech
Maxtor
nVidia
Oracle Corporation
Proxim
Solyndra
Symantec
Yahoo!

Další příklady:

The Technopolis Innovation Park Delft is a science park in Delft (the Netherlands). It's a new centre for research and innovation that was started in 2005.

Technopolis is located next to the campus of Delft University of Technology **in the Rotterdam-Delft region**. The park covers 70 hectares (168 acres) which is available for companies and institutes conducting research and development activities

Technopolis Oyj, a corporation listed on the Helsinki Stock Exchange that operates science parks in several cities of Finland.

<http://www.technopolis.fi/en/technopolis/Space/oulu/Pages/default.aspx>

The Technopolis technology center in Oulu is located in the Linnanmaa Campus area of the University of Oulu.

Městský industriální park Plzeň Borská pole

Městský industriální park Plzeň Borská pole o rozloze 105 ha se nachází v jihozápadní části města nedaleko areálu Západočeské univerzity v Plzni. Přibližně 40 % firem zde umístěných je ryze českých, ze zahraničních jsou nejvíce zastoupeny společnosti německé a japonské. Převažují investice do výroby systémů řízení a přístrojových desek pro automobilový průmysl, výroby přesných strojírenských výrobků, klimatizačních zařízení, forem a plastových prototypů a do výzkumných, vývojových a testovacích center. Ve 42 firmách pracovalo k 31. 12. 2010 cca 10 800 zaměstnanců.

KONEC